

۳-۳- معادلات خطی همگن با ضرایب ثابت

اگر ضرایب معادله خطی اعداد ثابتی باشند $y^{(n)} + a_{n-1}y^{(n-1)} + \dots + a_1y' + a_0y = 0$ ، $(a_i \in \mathbb{R}, i = 0, 1, \dots, n-1)$ ، آنگاه چون ضرایب معادله توابعی پیوسته هستند این معادله مرتبه n دارای n جواب مستقل خطی y_1, y_2, \dots, y_n است و جواب عمومی یکتای آن $y_h = c_1y_1 + c_2y_2 + \dots + c_ny_n$ خواهد بود. برای حل این معادلات ابتدا معادله مشخصه (مفسر) آن را که یک چند جمله ای درجه n خواهد بود با جایگذاری r^k به جای $y^{(k)}$ ($k = 0, 1, \dots, n$) به صورت زیر تشکیل می‌دهیم:

$$r^n + a_{n-1}r^{n-1} + \dots + a_1r + a_0 = 0$$

معادله فوق دارای n ریشه است و متناظر با هر ریشه از این چند جمله ای یک جواب به دست می‌آید، بسته به نوع ریشه‌ها (حقیقی یا مختلط) و مرتبه تکرار آنها دو حالت زیر به وجود می‌آید.

حالت اول: اگر $r = r_1$ ریشه حقیقی معادله مشخصه باشد که مرتبه تکرار آن s است متناظر با این ریشه s جواب مستقل خطی به صورت زیر برای معادله به دست می‌آید:

$$e^{r_1x}, xe^{r_1x}, \dots, x^{s-1}e^{r_1x}$$

• متناظر با ریشه ساده فقط یک جواب e^{r_1x} برای معادله به دست می‌آید.

حالت دوم: اگر $r = \alpha \pm i\beta$ ($\beta \neq 0$) ریشه‌های مختلط معادله مشخصه با مرتبه تکرار s باشد متناظر با این $2s$ ریشه، $2s$ جواب مستقل خطی به صورت زیر برای معادله به دست می‌آید:

$$e^{\alpha x} \sin \beta x, xe^{\alpha x} \sin \beta x, \dots, x^{s-1}e^{\alpha x} \sin \beta x$$

$$e^{\alpha x} \cos \beta x, xe^{\alpha x} \cos \beta x, \dots, x^{s-1}e^{\alpha x} \cos \beta x$$

معادلات دیفرانسیل مرتبه دوم و بالاتر

۳-۱- معادلات دیفرانسیل مرتبه دوم در حالات خاص

حالت اول: هرگاه معادله دیفرانسیل فاقد تابع باشد یعنی به صورت $f(x, y', y'') = 0$ ، با فرض $y' = p$ و $y'' = \frac{dp}{dx} = p'$ و جایگذاری در معادله مرتبه آن از ۲ به ۱ کاهش می‌یابد ($f(x, p, p') = 0$) و ما باید یک معادله مرتبه یک بر حسب x, p را حل کنیم تا ابتدا p و سپس با انتگرال گیری از آن جواب عمومی معادله اولیه به دست می‌آید.

در حالت کلی اگر معادله مرتبه n فاقد $y, y', y'', \dots, y^{(m-1)}$ باشد یعنی به صورت کلی $f(x, y^{(m)}, y^{(m+1)}, \dots, y^{(n)}) = 0$ ، با تغییر متغیر $p = y^{(m)}$ به معادله‌ای از مرتبه $n - m$ بر حسب p می‌رسیم.

حالت دوم: اگر معادله دیفرانسیل فاقد متغیر مستقل x باشد یعنی به صورت $f(y, y', y'') = 0$ ، با انتخاب $p = y'$ ، y را متغیر مستقل گرفته و لذا:

$$y'' = \frac{dp}{dx} = \frac{dp}{dy} \frac{dy}{dx} = p \frac{dp}{dy}$$

و با جایگذاری در معادله به معادله مرتبه اول $f(y, p, p \frac{dp}{dy}) = 0$ بر حسب y, p می‌رسیم که پس از حل آن به جای p ، $\frac{dy}{dx}$ را قرار می‌دهیم تا با انتگرال گیری جواب عمومی معادله اصلی به دست آید.

• اگر معادله مرتبه دومی فاقد x و y باشد، حل آن به کمک حالت اول (معادله فاقد تابع y) ساده‌تر است.